

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2016. gada 21. decembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Vide — Direktīva 2001/42/EK — Noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējums — 3. panta 3. punkts — Plāni un programmas, attiecībā uz kuriem ietekmes uz vidi novērtējums ir obligāti jāveic tikai tad, ja dalībvalstis konstatē, ka tiem varētu būt būtiska ietekme uz vidi — Spēkā esamība, ņemot vērā LESD un Eiropas Savienības Pamattiesību hartu — Jēdziens “nelielu teritoriju izmantošana vietējā līmenī” — Valsts tiesiskais regulējums, kurā ir atsauce uz attiecīgo teritoriju platību

Lieta C-444/15

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Tribunale amministrativo regionale per il Veneto* (Veneto reģionālā administratīvā tiesa, Itālija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2015. gada 16. jūlijā un kas Tiesā reģistrēts 2015. gada 17. augustā, tiesvedībā

Associazione Italia Nostra Onlus

pret

Comune di Venezia ,

Ministero per i beni e le attività culturali ,

Regione Veneto ,

Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti ,

Ministero della Difesa – Capitaneria di Porto di Venezia ,

Agenzia del Demanio ,

piedaloties

Società Ca' Roman Srl .

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], tiesneši M. Vilars [*M. Vilaras*], J. Malenovskis [*J. Malenovský*], M. Safjans [*M. Saffjan*] (referents) un D. Švābi [*D. Šváby*],

ģenerālvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],

sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

* * Tiesvedības valoda – itāļu.

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Associazione Italia Nostra Onlus* vārdā – *F. Mantovan, P. Mantovan* un *P. Piva, avvocati*,
- *Comune di Venezia* vārdā – *A. Iannotta, M. Ballarin* un *N. Ongaro, avvocati*,
- *Società Ca' Roman Srl* vārdā – *G. Zago, avvocato*,
- Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *P. Grasso, avvocato dello Stato*,
- Eiropas Parlamenta vārdā – *A. Tamás* un *M. Menegatti*, pārstāvji,
- Eiropas Savienības Padomes vārdā – *M. Simm* un *S. Barbagallo*, pārstāves,
- Eiropas Komisijas vārdā – *L. Pignataro* un *M. C. Hermes*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2016. gada 8. septembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 27. jūnija Direktīvas 2001/42/EK par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV 2001, L 197, 30. lpp.) 3. panta 3. punktu, kā arī šīs direktīvas 3. panta 2. un 3. punktu.
- 2 Šis lūgums tika iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Associazione Italia Nostra Onlus* (Itālija) [no vienas puses] un *Comune di Venezia* (Venēcijas pašvaldība, Itālija), *Ministero per i Beni e le Attività Culturali* (Kultūras mantojuma ministrija, Itālija), *Regione Veneto* (Veneto reģions, Itālija), *Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti* (Infrastruktūras un transporta ministrija, Itālija), *Ministero della Difesa – Capitaneria di Porto di Venezia* (Aizsardzības ministrija – Venēcijas Ostas pārvalde, Itālija) un *Agenzia del Demanio* (Valsts īpašuma aģentūra, Itālija) [no otras puses] jautājumā par pienākumu veikt vides novērtējumu saskaņā ar Direktīvu 2001/42 saistībā ar plānotu būvniecības projektu uz salas Venēcijas lagūnā (Itālija).

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 92/43/EEK

- 3 Padomes 1992. gada 21. maija Direktīvas 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV 1992, L 206, 7. lpp.; turpmāk tekstā – “Dzīvotņu direktīva”) 1. panta k) un l) punktā ir ietvertas šādas definīcijas:

“k) Kopienā nozīmīga teritorija ir teritorija, kas attiecīgajā bioģeogrāfiskajā rajonā vai rajonos būtiski sekmē I pielikumā minētā dabiskās dzīvotnes veida vai II pielikumā minēto sugu labvēlīga aizsardzības statusa saglabāšanu vai atjaunošanu un var arī būtiski veicināt 3. pantā minētā *Natura 2000* tīkla vienotību, un/vai būtiski sekmē bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu attiecīgajā bioģeogrāfiskajā rajonā vai rajonos;

[..]

l) īpaši aizsargājama dabas teritorija ir Kopienā nozīmīga teritorija, ko dalībvalstis nosaka ar normatīvu vai administratīvu aktu un/vai līgumu un kurā piemēro vajadzīgos aizsardzības pasākumus, lai saglabātu vai atjaunotu labvēlīgu aizsardzības statusu tām dabiskajām dzīvotnēm un/vai sugu populācijai, kuru dēļ attiecīgā teritorija ir noteikta.”

- 4 Saskaņā ar šīs direktīvas 2. pantu:

“1. Šīs direktīvas mērķis ir sekmēt bioloģisko daudzveidību, aizsargājot dabiskās dzīvotnes un savvaļas faunu un floru Eiropā esošajā dalībvalstu teritorijā, uz kuru attiecas Līgums.

2. Pasākumus, ko veic saskaņā ar šo direktīvu, izstrādā tā, lai saglabātu vai atjaunotu to dabisko dzīvotņu un savvaļas faunas un floras sugu labvēlīgu aizsardzības statusu, kas ir Kopienā nozīmīgas.

3. Veicot pasākumus saskaņā ar šo direktīvu, ņem vērā ekonomiskās, sociālās un kultūras prasības, kā arī reģionālās un vietējās īpatnības.”

- 5 Minētās direktīvas 3. panta 1. punktā ir noteikts:

“Izveido saskaņotu Eiropas ekoloģisko tīklu, kurā apvienotas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un kura nosaukums ir *Natura 2000*. Šo tīklu, ko veido I pielikumā uzskaitīto dabisko dzīvotņu veidu un II pielikumā uzskaitīto sugu dzīvotņu teritorijas, izmanto, lai minētos dabisko dzīvotņu veidus un sugu dzīvotnes saglabātu vai attiecīgā gadījumā atjaunotu to labvēlīgo aizsardzības statusu dabiskās izplatības areālā.

Natura 2000 tīkls iekļauj īpaši aizsargājamās teritorijas, ko dalībvalstis klasificējušas, ievērojot [Padomes 1979. gada 2. aprīļa] Direktīvu 79/409/EEK [par savvaļas putnu aizsardzību (OV 1979, L 103, 1. lpp.)].”

- 6 Dzīvotņu direktīvas 6. pantā ir paredzēts:

“1. Attiecībā uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām dalībvalstis nosaka vajadzīgos aizsardzības pasākumus, attiecīgā gadījumā tajos iekļaujot atbilstīgus apsaimniekošanas plānus, kas izstrādāti īpaši šīm teritorijām vai iekļauti citos attīstības plānos, kā arī atbilstīgus normatīvus, administratīvus vai līgumiskus pasākumus, kuri atbilst šajās teritorijās sastopamo I pielikuma dabisko dzīvotņu veidu un II pielikuma sugu ekoloģiskajām prasībām.

2. Dalībvalstis veic attiecīgus pasākumus, lai īpaši aizsargājamās dabas teritorijās novērstu dabisko dzīvotņu un sugu dzīvotņu noplicināšanos, kā arī lai novērstu traucējumu, kas skar sugas, kuru dēļ noteikta attiecīgā teritorija, ja šāds traucējums varētu būt nozīmīgs attiecībā uz šīs direktīvas mērķiem.

3. Visos plānos vai projektos, kas nav tieši saistīti ar konkrēto teritoriju vai nav vajadzīgi tās apsaimniekošanai, bet kas atsevišķi vai kopā ar citiem plāniem vai projektiem varētu būtiski ietekmēt minēto teritoriju, attiecīgi izvērtē ietekmi uz šo teritoriju, ievērojot tās aizsardzības mērķus. Ņemot vērā novērtējuma atzinumus par ietekmi uz minēto teritoriju, un saskaņā ar 4. punkta noteikumiem, kompetentā valsts iestāde piekrīt plāna vai projekta īstenošanai tikai tad, ja tā ir pārliecinājusies, ka netiks izjaukta attiecīgās teritorijas viengabalainība, un vajadzības gadījumā noskaidrojusi plašas sabiedrības viedokli.

4. Ja, neņemot vērā negatīvu vērtējumu saistībā ar ietekmi uz teritoriju, alternatīvu risinājumu trūkuma dēļ plāns vai projekts tomēr ir jāīsteno sevišķi svarīgu sabiedrības interešu labā, kas ietver arī sociāla un ekonomiska rakstura intereses, tad dalībvalsts veic visus vajadzīgos kompensācijas pasākumus, lai nodrošinātu *Natura 2000* tīkla kopējās vienotības aizsardzību. Dalībvalsts informē Komisiju par pieņemtajiem kompensācijas pasākumiem.

Ja attiecīgajā teritorijā sastopams prioritārs dabiskās dzīvotnes veids un/vai prioritāra suga, tad vienīgie pieņemamie argumenti ir tie, kas saistīti ar veselības aizsardzību vai sabiedrības drošību, videi primāri svarīgām labvēlīgām pārveidēm vai, pēc Komisijas atzinuma, citām sevišķi svarīgām sabiedrības interesēm.”

7 Šīs direktīvas 7. pants ir formulēts šādi:

“No šīs direktīvas 6. panta 2., 3. un 4. punkta izrietošās saistības aizstāj visas saistības, kas izriet no Direktīvas 79/409/EEK 4. panta 4. punkta pirmā teikuma un kas attiecas uz teritorijām, kuras klasificētas saskaņā ar minētās direktīvas 4. panta 1. punktu vai līdzīgā veidā atzītas saskaņā ar 4. panta 2. punktu, jaunajām saistībām stājoties spēkā ar šīs direktīvas ieviešanas datumu vai ar tādas klasifikācijas vai atzīšanas datumu, ko dalībvalsts veic saskaņā ar Direktīvu [79/409], ja pēdējais ir vēlāks datums.”

Direktīva 2001/42

8 Direktīvas 2001/42 preambulas 9. un 10. apsvērumā ir noteikts:

“(9) Šai direktīvai ir lietišķs raksturs, un tajā noteiktās prasības dalībvalstīm būtu jāiekļauj jau esošajās vai arī īpaši izstrādātās procedūrās. Lai izvairītos no novērtējuma dublēšanās, dalībvalstīm attiecīgos gadījumos būtu jāņem vērā tas, ka novērtējumu veiks dažādos plānu un programmu hierarhijas līmeņos.

(10) Visiem plāniem un programmām, kas sagatavotas virknei nozaru un nosaka pamatprincipus turpmākās attīstības saskaņošanai projektiem, kuri uzskaitīti I un II pielikumā Padomes 1985. gada 27. jūnija Direktīvai 85/337/EEK par dažu valsts un privāto projektu ietekmes uz vidi novērtējumu [(OV 1985, L 175, 40. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Padomes 1997. gada 3. marta Direktīvu 97/11/EK (OV 1997, L 73, 5. lpp.)], kā arī visiem plāniem un programmām, kam saskaņā ar [Dzīvotņu direktīvu] noteikta prasība veikt novērtējumu un kuri var būtiski ietekmēt vidi, vienmēr būtu jāveic sistemātisks vides novērtējums. Ja tajos paredzēts izmantot nelielas teritorijas vietējā līmenī vai arī paredzētas nelielas iepriekšminēto plānu un programmu izmaiņas, novērtējums būtu jāveic tikai tad, ja dalībvalstis konstatē, ka tiem varētu būt būtiska ietekme uz vidi.”

9 Saskaņā ar Direktīvas 2001/42 1. pantu “Mērķi”:

“Šīs direktīvas mērķis ir nodrošināt augstu vides aizsardzības līmeni un veicināt noturīgu attīstību, sekmējot ekoloģisko apsvērumu integrēšanu plānu un programmu sagatavošanas un pieņemšanas procesā, nodrošinot, lai saskaņā ar šo direktīvu veiktu vides novērtējumu tādiem plāniem un programmām, kam var būt būtiska ietekme uz vidi.”

10 Minētās direktīvas 2. panta a) un b) punktā ir paredzētas šādas definīcijas:

“Šajā direktīvā:

- a) “plāni un programmas” ir plāni un programmas, tostarp ar Eiropas Kopienas līdzfinansējumu, kā arī visi plānu un programmu grozījumi:
 - kurus sagatavo un/vai pieņem valsts, reģionālā vai vietējā līmenī, vai arī tādi, ko pieņemšanai likumdošanas kārtībā parlamentā vai valdībā sagatavo iestāde, un
 - kas prasīti saskaņā ar normatīviem vai administratīviem aktiem;
- b) “vides novērtējums” nozīmē vides pārskata sagatavošanu, apspriešanu, vides pārskata un apspriešanas rezultātu izmantošanu lēmumu pieņemšanai un informācijas sniegšanu par pieņemto lēmumu saskaņā ar 4. līdz 9. pantu.”

11 Minētās direktīvas 3. pantā “Piemērošanas joma” ir noteikts:

“1. Vides novērtējumu saskaņā ar 4. līdz 9. pantu veic 2. līdz 4. punktā minētajiem plāniem un programmām, kam var būtiska ietekme uz vidi.

2. Saskaņā ar 3. punktu vides novērtējumu veic visiem plāniem un programmām:

- a) kas sagatavoti lauksaimniecībā, mežsaimniecībā, zvejniecībā, enerģētikā, rūpniecībā, transportā, atkritumu apsaimniekošanā, ūdens resursu apsaimniekošanā, telekomunikāciju un tūrisma nozarē, pilsētas un lauku plānošanā vai zemes lietošanā un kuros noteikti pamatprincipi turpmākās attīstības saskaņošanai projektiem, kas uzskaitīti I un II pielikumā Direktīvai [85/337]; vai
- b) kuru iespējamās ietekmes dēļ uz vidi noteikta prasība veikt novērtējumu saskaņā ar [Dzīvotņu Direktīvas] 6. [un] 7. pantu.

3. Šā panta 2. punktā minētajiem plāniem un programmām, kurās noteikta nelielu teritoriju izmantošana vietējā līmenī, vai arī 2. punktā minēto plānu un programmu nelieliem grozījumiem vides novērtējums vajadzīgs tikai tad, ja dalībvalstis konstatē, ka tie var būtiski ietekmēt vidi.

4. Dalībvalstis nosaka, vai citi, 2. punktā neminēti plāni un programmas, kuros noteikti pamatprincipi to projektu turpmākās attīstības saskaņošanai, var būtiski ietekmēt vidi.

5. Dalībvalstis nosaka, vai 3. un 4. punktā minētajiem plāniem un programmām var būt būtiska ietekme uz vidi, izvērtējot katru atsevišķi vai pēc plānu vai programmu veida, vai arī izmantojot abas minētās metodes. Šim nolūkam, lai nodrošinātu, ka uz plāniem un programmām, kam var būt būtiska ietekme uz vidi, attiecināma šīs direktīvas prasības, dalībvalstīm jāņem vērā attiecīgie II pielikumā noteiktie kritēriji.

[..]”

12 Direktīvas 2001/42 4. pantā “Vispārīgi pienākumi” ir noteikts:

“1. Direktīvas 3. pantā minēto vides novērtējumu veic plānu un programmu sagatavošanas laikā, pirms to pieņemšanas vai iesniegšanas likumdošanas procedūrai.

2. Šīs direktīvas prasības vai nu integrē dalībvalstīs pastāvošajās plānu vai programmu pieņemšanas procedūrās, vai arī tās iestrādā procedūrās, kuras pieņem, lai panāktu atbilstību šai direktīvai.

3. Gadījumos, kad plāni un programmas veido daļu no hierarhijas, lai izvairītos no novērtējuma dublēšanas, dalībvalstis ņem vērā, ka saskaņā ar šo direktīvu novērtējums tiks veikts dažādos hierarhijas līmeņos. Lai *inter alia* novērstu novērtējuma dublēšanos, dalībvalstis piemēro 5. panta 2. un 3. punktu.”

13 Šīs direktīvas 5. panta “Vides pārskats” 1. un 2. punktā ir noteikts:

“1. Ja vides novērtējums jāizdara saskaņā ar 3. panta 1. punktu, sagatavo vides pārskatu, kurā identificē, apraksta un izvērtē attiecīgā plāna vai programmas īstenošanas iespējamo būtisko ietekmi uz vidi, kā arī iespējamās alternatīvas, ņemot vērā plāna vai programmas mērķus un ģeogrāfisko darbības jomu. Šim nolūkam nepieciešamā informācija minēta I pielikumā.

2. Saskaņā ar 1. punktu sagatavotajā vides pārskatā iekļauj informāciju, ko var pamatoti prasīt, ņemot vērā pašreizējās zināšanas un novērtēšanas metodes, plāna vai programmas saturu un detalizācijas pakāpi, tā vietu lēmumu pieņemšanas procesā un pakāpi, līdz kādai konkrēti jautājumi dažādos minētā procesa līmeņos ir pienācīgi novērtēti, lai novērstu novērtējuma dublēšanos.”

14 Direktīvas 2001/42 II pielikumā ir minēti kritēriji, lai noteiktu paredzamo ietekmes uz vidi nozīmīgumu 3. panta 5. punkta izpratnē.

Itālijas tiesības

15 Direktīva 2001/42 tika transponēta Itālijas tiesību sistēmā ar 2006. gada 3. aprīļa *decreto legislativo n. 152 – Norme in materia ambientale* (Leģislatīvais dekrēts Nr. 152 par noteikumiem vides jomā; 2006. gada 14. aprīļa *GURI* Nr. 88 kārtējais pielikums).

16 Šī dekrēta – redakcijā, kas bija spēkā pamatlīetas faktu rašanās laikā, – 6. pantā ir noteikts:

“1. Stratēģiskais vides novērtējums attiecas uz plāniem un programmām, kam varētu būt būtiska ietekme uz vidi un kultūras mantojumu.

2. Ievērojot 3. punktu, vides novērtējumu veic visiem plāniem un programmām:

a) kuri ir sagatavoti apkārtējā gaisa kvalitātes novērtēšanai un pārvaldībai, lauksaimniecības, mežsaimniecības, zvejniecības, enerģētikas, rūpniecības, transporta, atkritumu apsaimniekošanas, ūdens resursu apsaimniekošanas, telekomunikāciju un tūrisma nozarei, pilsētas un lauku plānošanai vai zemes lietošanai un kuros noteikti atsaucē pamatprincipi projektu, kas uzskaitīti šī dekrēta II, III un IV pielikumā, apstiprināšanai, atļaušanai, lokalizācijai vai realizācijai;

b) attiecībā uz kuriem, ņemot vērā ietekmi, kāda tiem var būt uz vietu, kuras ir noteiktas kā īpaši aizsargājamas teritorijas, saglabāšanas mērķiem, lai aizsargātu savvaļas putnus un vietas, kas klasificētas kā Kopienas nozīmes teritorijas dabisko dzīvotņu, kā arī savvaļas faunas un floras saglabāšanai, tiek uzskatīts par nepieciešamu veikt ietekmes novērtējumu 1997. gada 8. septembra Republikas prezidenta Dekrēta Nr. 357 5. panta un tā turpmāko grozījumu izpratnē.

3. Šā panta 2. punktā minētajiem plāniem un programmām, kurās noteikta nelielu teritoriju izmantošana vietējā līmenī, un 2. punktā minēto plānu un programmu nelieliem grozījumiem ietekmes uz vidi novērtējums ir vajadzīgs tikai tad, ja kompetentā iestāde uzskata, ka tie var būtiski ietekmēt vidi saskaņā ar [...] 12. panta noteikumiem.

3.bis Kompetentā iestāde saskaņā ar 12. panta noteikumiem novērtē, vai plāni un programmas, kuri nav paredzēti 2. punktā un kuros ir noteikti pamatprincipi projektu turpmākās attīstības saskaņošanai, var būtiski ietekmēt vidi.

[...]

Pamatlietas fakti un prejudiciālie jautājumi

- 17 Venēcijas lagūnā, Pellestrīnas [*Pellestrina*] salas dienvidu galā, atrodas sala, kas pazīstama kā *Ca' Roman* un kas ietilpst Venēcijas pašvaldībā. Ņemot vērā tās dabiskās vides nozīmi, *Ca' Roman* biotops tostarp ir iekļauts *Natura 2000* tīklā.
- 18 Šis biotops ir Kopienas nozīmes teritorijas (turpmāk tekstā – “KNT”) vistālākā dienvidu daļa un īpaši aizsargājama teritorija (turpmāk tekstā – “ĪAT”), kas ir reģistrēta ar nosaukumu “Venēcijas krasts: piekrastes biotops” (kods IT 3250023) un kas robežojas ar KNT un ĪAT, kuras ir iekļautas ar nosaukumu “Venēcijas lagūna” (kods IT 3250046), kā arī ar KNT, kura iekļauta ar nosaukumu “Venēcijas vidēji-zemā lagūna” (kods IT 3250030). Saskaņā ar iesniedzējtiesas apgalvoto *Ca' Roman* ir teritorija, kura atrodas blakus minētajām KNT un ĪAT un uz kuras atrodas šobrīd pamestas ēkas.
- 19 Tiesiskais regulējums, kas piemērojams Venēcijas pašvaldības pilsētplānošanas jomā, ļauj īstenot renovācijas darbus, veicot ēku, kurām ir zudusi vērtība, nojaukšanu un renovēšanu, un kuru izmantošanas mērķis tiks grozīts pēc īstenošanas plāna izstrādes, kas nosaka pilsētvides organizāciju esošas infrastruktūras un arhitektūras jomā.
- 20 Sabiedrība *Ca' Roman* izstrādāja šādu īstenošanas plānu attiecībā uz šī sprieduma 18. punktā minētajām pamestajām ēkām. Tā plāno to atrašanās vietā būvēt 84 apdzīvojamās vienības 42 ēkās, kas būs sagrupētas piecās ēku grupās ar kopējo platību 29 195 m².
- 21 Ar 2012. gada 31. maija lēmumu Venēcijas pašvaldības padome apstiprināja attiecīgo plānu, kurš tika nodots ietekmes uz vidi novērtēšanai, piemērojot Dzīvotņu direktīvu. Šis novērtējums bija labvēlīgs, tomēr šim plānam tika izvirzītas vairākas prasības attiecīgo KNT un ĪAT aizsardzībai.
- 22 Turpretim tas nebija pakļauts vides novērtējumam Direktīvas 2001/42 izpratnē. 2013. gada 4. jūnijā paziņojumā kompetentā reģionālā komisija uzskatīja, ka attiecīgais plāns attiecas vienīgi nelielo teritoriju izmantošanu vietējā līmenī un ka plāni, kas skar šādas teritorijas, neprasa veikt vides novērtējumu, jo tiem nav būtiskas ietekmes uz vidi.
- 23 Ar 2014. gada 2. oktobra lēmumu, kas tika pieņemts pašvaldības padomes kompetences robežās, Venēcijas pašvaldības *commissario straordinario* (īpašais komisārs) pēc tam, kad viņš bija pārbaudījis, vai ir jāuzsāk vides novērtēšana saskaņā ar Direktīvu 2001/42, apstiprināja attiecīgo plānu, neveicot nekādus grozījumus attiecībā uz jau iepriekš apstiprināto plāna versiju.
- 24 *Associazione Italia Nostra Onlus*, kuras mērķis ir veicināt Itālijas vēstures, mākslas un kultūras mantojuma aizsardzību un uzlabošanu, cēla prasību *Tribunale amministrativo regionale per il Veneto* (Veneto reģionālā administratīvā tiesa, Itālija) par šo apstiprināšanas lēmumu, kā arī par citiem aktiem, būtībā apstrīdot konkrēti Direktīvas 2001/42 3. panta 3. punkta spēkā esamību Savienības tiesību kontekstā.

- 25 Iesniedzējtiesa apgalvo, ka šī norma nav spēkā, ņemot vērā LESD 191. pantu un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 37. pantu, ciktāl tajā ir paredzēts, ka plāni un programmas, attiecībā uz kuriem tiek prasīts ietekmes uz vidi vērtējums atbilstoši Dzīvotņu direktīvas 6. un 7. pantam, nav obligāti jāpakļauj vides novērtējumam saskaņā ar Direktīvu 2001/42.
- 26 Pienākuma veikt šādu plāna vai programmas vides novērtējumu vienkārša pārbaude atšķirībā no obligātas un sistemātiskas vides novērtēšanas esot iespēja valsts pārvaldes iestādēm apiet vides aizsardzības mērķus, kādi paredzēti Dzīvotņu direktīvā un Direktīvā 2001/42.
- 27 Turklāt Direktīvas 2001/42 ar 3. panta 3. punktu esot pārkāpts “saprātīguma princips”, ņemot vērā neatbilstošo un nepietiekamo aizsardzības līmeni, kādu šī norma paredz attiecībā uz Dzīvotņu direktīvas mērķiem, kā arī tīri kvantitatīvo atsaucē kritēriju platībai, uz kuru attiecas plāni un programmas, kas ietilpst šīs normas piemērošanas jomā.
- 28 Šajā ziņā iesniedzējtiesa apgalvo, ka teritorijas, kuras ietilpst *Natura 2000* tīklā, ņemot vērā to raksturojumu, ir sensitīvas attiecībā pret vismazākajām izmaiņām, kādas izriet no iejaukšanās faunā, florā, augsnē vai ūdenī. Tādējādi izmaiņu ietekme uz šādām teritorijām, kuru mērķis tostarp var būt retu vai apdraudētu sugu aizsardzība, neesot saistīta ar teritorijas, uz kuru attiecas plāns vai programma, platību. Šī ietekme skarot tikai kvalitatīvus aspektus, tādus kā paredzēto neatgriezenisko izmaiņu raksturs, norises vietu vai piemērotība.
- 29 Iesniedzējtiesa atsaucas uz Tiesas judikatūru, saskaņā ar kuru dalībvalsts, kas nosaka kritērijus un/vai robežvērtības, ņemot vērā tikai projektu apmēru, vienlaikus neņemot vērā arī to raksturu un vietu, pārsniedz rīcības brīvības robežas (šajā ziņā skat. Direktīvu 85/337, spriedumus, 1999. gada 21. septembris, Komisija/Irija, C-392/96, EU:C:1999:431, 64.–67. punkts, un 2006. gada 16. marts, Komisija/Spānija, C-332/04, nav publicēts, EU:C:2006:180, 76.–81. punkts).
- 30 Tādējādi neesot pamata atbrīvot no obligāta un sistemātiska vides novērtējuma plānus un programmas, uz kuriem attiecas Direktīva 2001/42, pamatojoties vienīgi uz tādu tīri kvantitatīvu kritēriju kā “nelielu teritoriju izmantošana vietējā līmenī” šīs direktīvas 3. panta 3. punkta izpratnē.
- 31 Iesniedzējtiesa piebilst, ka gadījumā, ja Tiesa uzskatīs, ka šī norma ir spēkā, ņemot vērā LESD un Hartu, tad radīsies jautājums par to, vai šis jēdziens “nelielu teritoriju [izmantošana] vietējā līmenī” var tikt definēts valsts tiesiskajā regulējumā vienīgi kvantitatīvā izteiksmē, kā tas ir Itālijā.
- 32 Itālijas likumdevējs neesot definējis terminu “nelielu teritoriju [izmantošana] vietējā līmenī” un valsts tiesu judikatūrā par atsauci esot ņemti tostarp šādi faktori: proti, attiecībā uz jauniem un paplašinātiem pilsētas teritorijas attīstības projektiem tās ir teritorijas, kuru platība nepārsniedz 40 ha, un attiecībā uz pilsētu teritoriju atjaunošanas vai attīstības projektiem jau esošajās pilsētās tās ir teritorijas, kuru platība nepārsniedz 10 ha. Šie pilnībā kvantitatīvie elementi pārstāvēt ļoti augstas robežvērtības, kas radot problēmas saistībā ar Direktīvu 2001/42.
- 33 Šajos apstākļos *Tribunale amministrativo regionale per il Veneto* (Veneto reģionālā administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai Direktīvas 2001/42 3. panta 3. punkts daļā, kurā ir atsauce arī uz tā paša panta 2. punkta b) apakšpunktā minēto gadījumu, ir spēkā esošs, ievērojot LESD normas vides jomā un Pamattiesību hartu daļā, kurā ir atcelta vajadzība veikt sistemātisku stratēģisku vides vērtējumu plāniem un programmām, attiecībā uz kuriem jau ir uzskatīts par nepieciešamu veikt ietekmes novērtējumu saskaņā ar Dzīvotņu direktīvas 6. un 7. pantu?
- 2) Vai Direktīvas 2001/42 3. panta 2. un 3. punkts, ievērojot šīs pašas direktīvas preambulas 10. apsvērumu, saskaņā ar kuru “visiem plāniem un programmām, kam saskaņā ar Dzīvotņu direktīvu ir noteikta prasība veikt novērtējumu un kuri var būtiski ietekmēt vidi, vienmēr būtu

jāveic sistemātisks vides novērtējums” ir interpretējami tādējādi, ka tie liedz tādu valsts tiesisko regulējumu, kurā, definējot Direktīvas 2001/42 3. panta 3. punktā minēto jēdzienu “nelielu teritoriju [izmantošana] vietējā līmenī”, ir atsauce tikai uz kvantitatīviem kritērijiem?

- 3) Vai Direktīvas 2001/42 3. panta 2. un 3. punkts, ievērojot šīs pašas direktīvas preambulas 10. apsvērumu, saskaņā ar kuru “visiem plāniem un programmām, kam saskaņā ar Dzīvotņu direktīvu ir noteikta prasība veikt novērtējumu un kuri var būtiski ietekmēt vidi, vienmēr būtu jāveic sistemātisks vides novērtējums” ir interpretējami tādējādi, ka tie aizliedz tādu valsts tiesisko regulējumu, kurā visi jaunu vai paplašināmu pilsētas zonu, kur iedarbībai pakļauto zonu platība ir līdz 40 hektāriem, attīstības projekti vai tādu pilsētas zonu atjaunošanas vai attīstības projekti, kas atrodas esošu pilsētas zonu teritorijā un kur iedarbībai pakļauto zonu platība ir līdz 10 hektāriem, ir atbrīvoti no automātiskas un obligātas stratēģiskā vides novērtējuma procedūras piemērošanas, lai gan, ņemot vērā to iespējamo ietekmi uz teritorijām, tiem jau ir ticis uzskatīts par nepieciešamu veikt ietekmes novērtējumu saskaņā ar Dzīvotņu direktīvas 6. un 7. pantu?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību

- 34 *Comune di Venezia* un *Società Ca' Roman* apgalvo, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir nepieņemams.
- 35 Tās apgalvo, ka attiecīgā teritorija, uz kuru attiecas pamatlietā apskatāmais plāns, atrodas ārpus KNT un ĪAT, kas ir minētas šī sprieduma 18. punktā. Līdz ar to attiecībā uz šo teritoriju netiek prasīts veikt ietekmes uz vidi novērtējumu saskaņā ar Dzīvotņu direktīvas 6. un 7. pantu, kas nozīmē, ka vides novērtējums saskaņā ar Direktīvu 2001/42 nav nepieciešams, ar nosacījumu, ka ir izpildīti šīs direktīvas 3. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētie nosacījumi. Šādos apstākļos atbildēšanai uz iesniedzējtiesas uzdotajiem jautājumiem nav nozīmes strīda pamatlietā atrisināšanā.
- 36 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka uz jautājumiem par Savienības tiesību interpretāciju, kurus valsts tiesa ir uzdevusi saistībā ar pašas noteikto tiesisko regulējumu un faktiskajiem apstākļiem un kuru precizitāte Tiesai nav jāpārbauda, attiecas atbilstības pieņēmums. Tiesas atteikums atbildēt uz valsts tiesas iesniegtu lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu ir iespējams tikai tad, ja ir acīmredzams, ka prasītajai Savienības tiesību aktu interpretācijai nav nekādas saiknes ar pamatlietas faktiem vai priekšmetu, ja jautājums ir hipotētisks vai arī ja Tiesas rīcībā nav vajadzīgo faktisko un juridisko elementu, lai lietderīgi atbildētu uz tai uzdotajiem jautājumiem (it īpaši skat. spriedumus, 2001. gada 13. marts, *PreussenElektra*, C-379/98, EU:C:2001:160, 39. punkts, un 2016. gada 21. septembris, *Radgen*, C-478/15, EU:C:2016:705, 27. punkts).
- 37 Šajā gadījumā, kā to norādīja ģenerālvokāte savu secinājumu 22. punktā, nevar izslēgt, ka pamatlietā apskatāmais plāns – pat tad, ja tas attiecas tieši uz teritoriju ārpus KNT vai ĪAT, kas ir minētas šī sprieduma 18. punktā, – prasa veikt ietekmes uz vidi novērtējumu saskaņā ar Dzīvotņu direktīvas 6. un 7. pantu. Neskatoties uz to, plāns vai programma, kas attiecas uz teritoriju ārpus KNT un/vai ĪAT, tomēr var, ņemot vērā apstākļus, ietekmēt pēdējās minētās.
- 38 No iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka šajā gadījumā iesniedzējtiesa, kura norāda, ka pamatlietā apskatāmais plāns attiecas uz teritoriju blakus KNT un ĪAT, kas minētas šī sprieduma 18. punktā, uzskata, ka tā tas arī ir, un Tiesai tas nav jāpārbauda.
- 39 Šajos apstākļos nav acīmredzami skaidrs, ka prasītajai Direktīvas 2001/42 interpretācijai nav nekādas saistības ar pamatlietas faktiskajiem apstākļiem vai tās priekšmetu.

Par pirmo jautājumu

- 40 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2001/42 3. panta 3. punkts ir spēkā esošs, ņemot vērā LESD un Hartu.
- 41 Vispirms ir jānorāda, ka Direktīva 2001/42 ir balstīta uz EKL 175. panta 1. punktu, kurš attiecas uz darbībām, kādas uzņemas Eiropas Savienība vides jomā, lai īstenotu EKL 174. pantā paredzētos mērķus.
- 42 LESD 191. panta, kas atbilst EKL 174. pantam un agrāk atbilda būtībā EK līguma 130.R pantam, 2. punktā ir norādīts, ka Savienības politika vides jomā attiecas uz “augstu aizsardzības līmeni”, ņemot vērā situāciju dažādību dažādos Savienības reģionos. Līdzīgi LES 3. panta 3. punktā ir paredzēts, ka Savienība it īpaši cenšas nodrošināt “augstu vides aizsardzības līmeni un uzlabot vides aizsardzību”.
- 43 Saskaņā ar Tiesas judikatūru LESD 191. panta 1. punkts ļauj pieņemt pasākumus, kuri attiecas vienīgi uz noteiktiem definētiem vides aspektiem, ar nosacījumu, ka šādi pasākumi veicina vides kvalitātes saglabāšanu, aizsardzību un uzlabošanu (skat. spriedumus, 1998. gada 14. jūlijs, *Safety Hi-Tech*, C-284/95, EU:C:1998:352, 45. punkts, un 1998. gada 14. jūlijs, *Bettati*, C-341/95, EU:C:1998:353, 43. punkts).
- 44 Kaut arī ir skaidrs, ka LESD 191. panta 2. punkts prasa, lai Savienības politika vides jomā attiektos uz augstu aizsardzības līmeni, šādam aizsardzības līmenim, lai tas būtu saderīgs ar šo normu, nav obligāti jābūt tehniski tik augstam, cik vien iespējams. Patiesībā LESD 193. pants ļauj dalībvalstīm saglabāt vai noteikt stingrākus aizsardzības pasākumus (skat. spriedumus, 1998. gada 14. jūlijs, *Safety Hi-Tech*, C-284/95, EU:C:1998:352, 49. punkts, un 1998. gada 14. jūlijs, *Bettati*, C-341/95, EU:C:1998:353, 47. punkts).
- 45 Līdz ar to ir jāpārbauda, vai šīs judikatūras gaismā Direktīvas 2001/42 3. panta 3. punkts ir spēkā esošs, ņemot vērā LESD 191. pantu.
- 46 Šajā ziņā ir jāprecizē, ka sakarā ar nepieciešamību līdzsvarot noteiktus mērķus un principus, kas paredzēti LESD 191. pantā, kā arī sakarā ar kritēriju ieviešanas sarežģītību, pārbaudei tiesā ir jāaprobežojas ar to, vai Eiropas Parlaments un Eiropas Savienības Padome, pieņemot Direktīvas 2001/42 3. panta 3. punktu, ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā (šajā ziņā skat. spriedumus, 1998. gada 14. jūlijs, *Safety Hi-Tech*, C-284/95, EU:C:1998:352, 37. punkts; 1998. gada 14. jūlijs, *Bettati*, C-341/95, EU:C:1998:353, 35. punkts, un 2005. gada 15. decembris, Grieķija/Komisija, C-86/03, EU:C:2005:769, 88. punkts).
- 47 Attiecībā uz Direktīvu 2001/42 ir jāatgādina, ka atbilstoši tās 1. pantam tās mērķis ir nodrošināt augstu vides aizsardzības līmeni un veicināt noturīgu attīstību, sekmējot ekoloģisko apsvērumu integrēšanu plānu un programmu sagatavošanas un pieņemšanas procesā, nodrošinot, lai saskaņā ar šo direktīvu tiktu veikts vides novērtējums plāniem un programmām, kam var būt būtiska ietekme uz vidi.
- 48 No minētās direktīvas 3. panta 2. punkta b) apakšpunkta izriet, ka, ievērojot šī panta 3. punktu, vides novērtējums tiek veikts visiem plāniem un programmām, attiecībā uz kuriem, ņemot vērā to iespējamo ietekmi uz teritorijām, saskaņā ar Dzīvotņu direktīvas 6. un 7. pantu tiek prasīts ietekmes uz vidi novērtējums.
- 49 Runājot par Direktīvas 2001/42 3. panta 3. punktu, tajā ir paredzēts, ka plāniem un programmām, kuros noteikta nelielu teritoriju izmantošana vietējā līmenī, un minēto plānu un programmu nelieliem grozījumiem vides novērtējums ir vajadzīgs tikai tad, ja dalībvalstis konstatē, ka tie var būtiski ietekmēt vidi.

- 50 No šīs normas, lasot to kopā ar Direktīvas 2001/42 preambulas 10. apsvērumu, izriet, ka attiecībā uz plāniem un programmām, kuri paredz nelielu teritoriju izmantošanu vietējā līmenī, attiecīgās dalībvalsts kompetentajām iestādēm ir jāveic iepriekšēja pārbaude par to, vai konkrētais plāns vai programma var būtiski ietekmēt vidi, un ka šīm iestādēm pēc tam ir obligāti jānodod šis plāns vai programma vides novērtēšanai saskaņā ar šo direktīvu, ja minētās iestādes nonāk pie secinājuma, ka minētais plāns vai programma var būtiski ietekmēt vidi.
- 51 Atbilstoši Direktīvas 2001/42 3. panta 5. punktam to plānu vai programmu noteikšanai, kuri var būtiski ietekmēt vidi un attiecībā uz kuriem līdz ar to ir jāveic vides novērtējums saskaņā ar šo direktīvu, ir jānotiek, vai nu veicot pārbaudi katrā konkrētā gadījumā, vai nosakot plānu vai programmu veidus, vai arī izmantojot abu pieeju kombināciju. Šim nolūkam, lai nodrošinātu, ka uz plāniem un programmām, kam var būt būtiska ietekme uz vidi, attiecina šīs direktīvas prasības, dalībvalstīm ir jāņem vērā attiecīgie II pielikumā noteiktie kritēriji.
- 52 Direktīvas 2001/42 3. panta 5. punktā minēto plānu un programmu pārbaudes mehānismu mērķis ir atvieglot to plānu un programmu noteikšanu, kuri ir obligāti jānovērtē, jo tie var būtiski ietekmēt vidi (skat. spriedumu, 2011. gada 22. septembris, *Valčiukienē* u.c., C-295/10, EU:C:2011:608, 45. punkts).
- 53 Rīcības brīvību, kāda ir dalībvalstīm saskaņā ar Direktīvas 2001/42 3. panta 5. punktu, lai noteiktu konkrētus tādu plānu vai programmu veidus, kas var būtiski ietekmēt vidi, ierobežo pienākums – kāds ir minēts šīs direktīvas 3. panta 3. punktā, lasot to kopā ar šī paša panta 2. punktu – nodot vides novērtēšanai plānus un programmas, kas var būtiski ietekmēt vidi, it īpaši to iezīmju, ietekmes un teritoriju, kuras tie var skart, dēļ (skat. spriedumu, 2011. gada 22. septembris, *Valčiukienē* u.c., C-295/10, EU:C:2011:608, 46. punkts).
- 54 Tādējādi Direktīvas 2001/42 3. panta 2., 3. un 5. punkta mērķis nav atbrīvot no vides novērtējuma jebkuru plānu vai programmu, kas var būtiski ietekmēt vidi (skat. spriedumu, 2011. gada 22. septembris, *Valčiukienē* u.c., C-295/10, EU:C:2011:608, 53. punkts).
- 55 Līdz ar to šī situācija ir jānošķir no situācijas, kurā tīri kvantitatīvs sliekšnis praksē novestu pie tā, ka vesela plānu vai programmu kategorija tiek atbrīvota no vides novērtējuma saskaņā ar Direktīvu 2001/42, pat ja šie plāni vai programmas var būtiski ietekmēt vidi (šajā ziņā skat. spriedumu, 2011. gada 22. septembris, *Valčiukienē* u.c., C-295/10, EU:C:2011:608, 47. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 56 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, ir jākonstatē, ka Direktīvas 2001/42 3. panta 3. punkts, neatbrīvojot no vides novērtējuma saskaņā ar šo direktīvu nevienu plānu vai programmu, kas var būtiski ietekmēt vidi, ietilpst minētās direktīvas mērķī nodrošināt augstu vides aizsardzības līmeni.
- 57 Tomēr iesniedzējtiesa apgalvo, ka pienākuma pakļaut plānu vai programmu vides novērtējumam vienkārša pārbaude atšķirībā no obligātas un sistemātiskas vides novērtēšanas būtu iespēja valsts pārvaldes iestādēm apiet Dzīvotņu direktīvā un Direktīvā 2001/42 paredzētos vides aizsardzības mērķus.
- 58 Tomēr, kā tas izriet no Direktīvas 2001/42, kā to interpretējusi Tiesa, dalībvalstīm savas kompetences ietvaros ir jāveic visi vajadzīgie vispārīgie vai īpašie pasākumi, lai visiem plāniem un programmām, kam var būt būtiska ietekme uz vidi šīs direktīvas izpratnē, pirms to pieņemšanas tiktu veikts vides novērtējums atbilstoši šajā direktīvā noteiktajiem procesuālajiem noteikumiem un kritērijiem (šajā ziņā skat. spriedumu, 2012. gada 28. februāris, *Inter-Environnement Wallonie un Terre wallonne*, C-41/11, EU:C:2012:103, 42. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 59 Katrā ziņā vienīgi risks attiecībā uz to, ka valsts iestādes ar savu rīcību varētu apiet Direktīvas 2001/42 piemērošanu, nevar būt pamats šīs direktīvas 3. panta 3. punkta atzīšanai par spēkā neesošu.

- 60 Līdz ar to šajā gadījumā nešķiet, ka Parlaments un Padome, pieņemot Direktīvas 2001/42 3. panta 3. punktu, ir pieļāvuši acīmredzamu kļūdu vērtējumā, ņemot vērā LESD 191. pantu. Tāpēc minētā Direktīvas 2001/42 norma šīs lietas kontekstā neliecina ne par ko tādu, kas varētu ietekmēt tās spēkā esamību, ievērojot LESD 191. pantu.
- 61 Turklāt, runājot par jautājumu attiecībā uz Direktīvas 2001/42 3. panta 3. punkta iespējamo spēkā neesamību, ņemot vērā Hartas 37. pantu, ir jāatgādina, ka, atbilstoši šim pēdējam minētajam pantam “augstam vides aizsardzības līmenim un vides kvalitātei jābūt integrētai Savienības politikā un jābūt nodrošinātai saskaņā ar ilgtspējīgas attīstības principu”.
- 62 Šajā ziņā vispirms ir jāatgādina, ka Hartas 52. panta 2. punktā ir noteikts, ka Hartā atzītās tiesības, kas ir paredzētas Līgumos, izmanto saskaņā ar šajos Līgumos noteiktajiem nosacījumiem un ierobežojumiem. Tas attiecas arī uz Hartas 37. pantu. Kā tas izriet no paskaidrojumiem attiecībā uz Pamattiesību hartu (OV 2007, C 303, 17. lpp.) saistībā ar šo normu, “princips, kas ir ietverts [Hartas 37. pantā], bija balstīts uz [EKL] 2., 6. un 174. pantu, kurus turpmāk aizstāj [LES] 3. panta 3. punkts un [LESD] 11. un 191. pants”.
- 63 Līdz ar to no minētā izriet, kā tas tika konstatēts šī sprieduma 60. punktā, ka, tā kā Direktīvas 2001/42 3. panta 3. punkts neļauj secināt neko tādu, kas varētu ietekmēt tā spēkā esamību, ņemot vērā LESD 191. pantu, šī norma nevar atklāt arī neko tādu, kas varētu ietekmēt tās spēkā esamību, ņemot vērā Hartas 37. pantu.
- 64 No iepriekš minētā izriet, ka, izskatot pirmo jautājumu, nav atklājies neviens apstāklis, kas varētu ietekmēt Direktīvas 2001/42 3. panta 3. punkta spēkā esamību, ņemot vērā LES noteikumus un Hartu.

Par otro un trešo jautājumu

- 65 Ar otro un trešo jautājumu, kuri ir jāskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2001/42 3. panta 3. punkts, lasot to kopā ar šīs direktīvas preambulas 10. apsvērumu, ir jāinterpretē tādējādi, ka jēdziens “nelielu teritoriju [izmantošana] vietējā līmenī”, kas ir ietverts minētajā 3. punktā, var tikt definēts, atsaucoties vienīgi uz konkrētās teritorijas platību.
- 66 Runājot par jēdzienu “nelielu teritoriju [izmantošana] vietējā līmenī” Direktīvas 2001/42 3. panta 3. punkta izpratnē, gan no Savienības tiesību vienvērtīgas piemērošanas prasībām, gan arī no vienlīdzības principa prasībām izriet, ka Savienības tiesību normas formulējums, kurā nav nevienas tiešas norādes uz dalībvalstu tiesībām, lai noteiktu tās saturu un piemērošanas jomu, visā Savienībā tostarp ir interpretējams autonomi un vienvērtīgi, ņemot vērā šīs tiesību normas kontekstu un attiecīgā tiesiskā regulējuma mērķi (it īpaši skat. spriedumus, 1984. gada 18. janvāris, *Ekro*, 327/82, EU:C:1984:11, 11. punkts, un 2016. gada 13. oktobris, *Mikołajczyk*, C-294/15, EU:C:2016:772, 44. punkts).
- 67 Tā kā Direktīvas 2001/42 3. panta 3. punktā nav ietverta neviena tieša atsauce uz dalībvalstu tiesībām, lai noteiktu jēdziena “nelielu teritoriju [izmantošana] vietējā līmenī” nozīmi un apjomu, šai noteikšanai ir jānotiek, ņemot vērā šīs tiesību normas kontekstu un šīs direktīvas mērķi.
- 68 Šajā ziņā ir jānorāda, ka saskaņā ar minētās normas formulējumu plānam vai programmai ir jāatbilst diviem kumulatīviem nosacījumiem. Pirmkārt, šim plānam vai programmai ir jānosaka “nelielas teritorijas” izmantošana un, otrkārt, šai teritorijai ir jāatrodas “vietējā līmenī”.
- 69 Runājot par jēdzienu “vietējā līmenī”, ir jāuzsver, ka frāze “vietējā līmenī” ir izmantota arī Direktīvas 2001/42 2. panta a) punkta pirmajā ievilkumā. Atbilstoši šai normai ar “plāniem un programmām” saprot plānus un programmas, tostarp ar Eiropas Kopienas līdzfinansējumu, kā arī

visus plānu un programmu grozījumus, kurus sagatavo un/vai pieņem valsts, reģionālā vai vietējā līmenī, vai arī tādus, ko pieņemšanai likumdošanas kārtībā parlamentā vai valdībā sagatavo iestāde, un kas prasīti saskaņā ar normatīviem vai administratīviem aktiem.

- 70 Kā to norādīja ģenerālvokāte savu secinājumu 56. punktā, no Direktīvas 2001/42 2. panta a) punkta pirmā ievilkuma un 3. panta 3. punkta līdzīgā formulējuma, kā arī no šīs direktīvas sistēmas izriet, ka frāze “vietējā līmenī” nozīmē vienu un to pašu abās šajās normās, proti, tā atsaucas uz administratīvu līmeni attiecīgajā dalībvalstī.
- 71 Līdz ar to, lai plānu vai programmu kvalificētu par pasākumu, kas nosaka nelielas teritorijas izmantošanu “vietējā līmenī” Direktīvas 2001/42 3. panta 3. punkta izpratnē, šis plāns vai programma ir jāizstrādā un/vai jāpieņem pašvaldības iestādei, nevis reģionālai vai valsts iestādei.
- 72 Runājot par jēdzienu “neliela teritorija”, kvalifikācija “neliela” saskaņā ar šī vārda parasto nozīmi ikdienas valodā norāda uz teritorijas lielumu. Kā norādīja ģenerālvokāte savu secinājumu 59. punktā, šis lieluma kritērijs nevar tikt saprasts kā tāds, kas attiecas uz tīri kvantitatīvu elementu, proti, teritorijas, uz kuru attiecas Direktīvas 2001/42 3. panta 3. punktā minētais plāns vai programma, platību neatkarīgi no ietekmes uz vidi.
- 73 Šādos apstākļos ir jākonstatē, ka, izmantojot frāzi “nelielu teritoriju [izmantošana] vietējā līmenī”, pirmkārt, Savienības likumdevējs ir vēlējis izmantot par atsauci pašvaldības iestādes, kas izstrādājuši un/vai pieņēmusi plānu vai programmu, teritoriālo jurisdikciju. Otrkārt, ciktāl “nelielu teritoriju” izmantošanas kritērijam ir jābūt izpildītam papildus kritērijam par noteikšanu pašvaldības līmenī, attiecīgajai teritorijai ir jābūt nelielai proporcionāli šīs pašvaldības teritoriālajai jurisdikcijai.
- 74 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz otro un trešo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2001/42 3. panta 3. punkts, lasot to kopā ar šīs direktīvas preambulas 10. apsvērumu, ir jāinterpretē tādējādi, ka jēdziens “nelielu teritoriju [izmantošana] vietējā līmenī”, kas ir ietverts minētajā 3. punktā, ir jādefinē, atsaucoties vienīgi uz konkrētās teritorijas platību un ievērojot šādus nosacījumus:
- plānu vai programmu izstrādā un/vai pieņem pašvaldības iestāde, nevis reģionāla vai valsts iestāde, un
 - šī teritorija pašvaldības iestādes teritoriālajā jurisdikcijā ir proporcionāli neliela daļa no šīs teritoriālās jurisdikcijas.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 75 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

- 1) **pirmā jautājuma izskatīšanā nav atklāti nekādi apstākļi, kas ietekmētu Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 27. jūnija Direktīvas 2001/42/EK par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu 3. panta 3. punkta spēkā esamību saistībā ar LES noteikumiem un Eiropas Savienības Pamattiesību hartu;**

- 2) Direktīvas 2001/42 3. panta 3. punkts, lasot to kopā ar šīs direktīvas preambulas 10. apsvērumu, ir jāinterpretē tādējādi, ka jēdziens “nelielu teritoriju [izmantošana] vietējā līmenī”, kas ir ietverts minētajā 3. punktā, ir jādefinē, atsaucoties vienīgi uz konkrētās teritorijas platību un ievērojot šādus nosacījumus:
- plānu vai programmu izstrādā un/vai pieņem pašvaldības iestāde, nevis reģionāla vai valsts iestāde, un
 - šī teritorija pašvaldības iestādes teritoriālajā jurisdikcijā ir proporcionāli neliela daļa no šīs teritoriālās jurisdikcijas.

[Paraksti]